

Päätös luonnonsuojelulain 96 §:n mukaisessa luonnonmuistomerkin rauhoituksen lakkauttamisasiassa, kiinteistö 562-413-1-299

Ympäristölautakunta 20.08.2024 § 67
278/11.02.05/2024

Valmistelija Ympäristöinsinööri Marjo Saarinen

Asia

Oriveden ympäristölautakunnalle on 27.5.2024 saapunut luonnonsuojelulain (9/2023) 96 §:n mukainen hakemus, joka koskee luonnonmuistomerkin rauhoituksen lakkauttamista (hakemus ja karttaote luonnonmuistomerkin sijainnista ovat liitteinä).

As Oy Oriveden Sepänmäki hakee Oriveden taajama-alueella Hauskalantien varressa omistamallaan tontilla Sepänmäki (562-413-1-299) sijaitsevan vuorijalavan rauhoituspäätöksen kumoamista ja lupaa kaataa puu.

Hakemusta perustellaan sillä, että vuorijalava on huonokuntoinen, sen yläosassa on kuivuneita oksia ja runkoon muodostunut kaarna osoittaa sen vanhaksi. Hakemuksen mukaan vuorijalava on vaaraksi talon kattorakenteille. Hakemuksessa esitetään, että katto sammaloituu helposti, kattotiilet ja aluskate ovat vaarassa vioittua ja rännin täytyessä puun lehdistä vesi tulvii rännistä yli. Lisäksi hakemuksessa esitetään, että puu varjostaa talon huoneistoja huomattavasti sekä roskaa merkittävästi rakennuksen kattoa ja huoneistojen oleskelupihoja. Hakemuksen mukaan on kohtuutonta, että puun kohdalla asuva asukas joutuu elämään pimeydessä ja keinovalon varassa.

Hakemusta perustellaan lisäksi sillä, että vuorijalava on vaarallinen Hauskalantien kulkijoille ja talon asukkaille, koska puusta on tuulisella säällä lennellyt kuivia oksia, ja oksat voivat katketa milloin tahansa.

Hakemuksessa arvioidaan, että vuorijalava ei esiinny sen luontaisella esiintymisalueella ja lienee istutettu, eikä sitä siten hakemuksen mukaan voida pitää luonnonsuojelustatukseen osoittamassa arvossa.

Lisäksi hakemuksessa todetaan, että mikäli taloyhtiön esitystä ei hyväksytä, taloyhtiö katsoo, että vastuu mahdollisista puun aiheuttamista vahingoista on ympäristönsuojeluviranomaisella.

Toimivalta

Luonnonsuojelulain 96.2 §:n mukaan kunta voi yksityisen omistamalla alueella omistajan hakemuksesta tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen esityksestä osittain tai kokonaan lakkauttaa luonnonmuistomerkin rauhoituksen, jos rauhoitukselle ei ole enää perusteita tai jos rauhoitus estää yleisen edun kannalta merkittävän hankkeen tai suunnitelman toteuttamisen.

Oriveden kaupungin hallintosäännön 30 §:n mukaisesti Oriveden ympäristölautakunta päättää luonnonsuojelulain mukaisista luonnonmuistomerkeistä koskevista asioista.

Asian käsittely

Vuorijalava on rauhoitettu luonnonmuistomeriksi Hämeen lääninhallituksen päätöksellä (päätös nro 1369/A31) 2.12.1977. Jalavasta

on poistettu tyveä myöten yksi haara ja puuta on leikattu rakennuksen läheisyyden vuoksi, minkä seurauksena puusto on tullut toispuoleinen. Oriveden ympäristölautakunta on vuonna 2014 hakemuksesta antanut luvan tyypistää rakennuksen katon päälle ulottuvien oksien latvoja ja vuonna 2020 luvan tyypistää rakennuksen katon päälle ulottuvien oksien latvoja enintään noin 1 metrin pituisen osan, jos oksat kasvavat katon päälle tai vaurioittavat kiinteistön rakenteita.

Oriveden kaupungin tekninen avustaja on käynyt katsomassa vuorijalavaa 31.5.2024 ja Oriveden kaupungin ympäristöinsinööri 26.6.2024. Maastokäynneillä havaittiin, että vuorijalava on elinvoimainen ja lehtevä. Puu on runkohaaran ja oksien poistamisen seurauksena kasvanut toispuoleiseksi siten, että Hauskalantien puolelle ulottuu enemmän oksia ja rakennuksen puolelta puu on kapeampi. Tien puolella ja puun alaosassa on joitakin kuolleita oksia. Rungosta on lähtenyt kaarnaa ja osassa runkoa kasvaa sammalta. Ainoastaan pisimpien oksien latvoja ulottuu viereisen rakennuksen katon päälle, enimmillään 1 metrin pituudelta. Vuorijalavassa näkyy oksien sahaamisen jälkiä. Lähiympäristössä kasvaa mäntyjä, koivuja, vaahtera ja puutarhaistutuksia.

Luonnonsuojelulain 96.3 §:n mukaan yksityisen alueen omistajan hakemuksesta on hankittava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto. Hakemuksesta on pyydetty lausunto Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta 28.5.2024.

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on lausunnossaan 4.6.2024 todennut, että luonnonmuistomeriksi rauhoitettu vuorijalava ei ole niin huonokuntoinen, että se olisi vaarassa kaatua, eivätkä puun kuolleet oksat kooltaan sellaisia, että niistä olisi vaaraa rakennuksen rakenteille tai kulkijoille. Lausunnossa todetaan, että ELY-keskuksen näkemys on, ettei luonnonmuistomerkin lakkauttamiselle ole tällä hetkellä perusteita. ELY-keskus perustelee lausuntoaan sillä, että kasvavat puut aiheuttavat luontaisesti jonkin asteista varjostusta ja roskaamista sekä edelleen sillä, että kyseinen luonnonmuistomerkki on ollut jo perustettu ennen rakennuksen rakentamista, joten haittatekijät on täytynyt tiedostaa jo rakennusvaiheessa.

Hakijalle on varattu mahdollisuus antaa vastine lausunnosta. Hakija ei antanut vastinetta.

Esittelijä

Ympäristöinsinööri Marjo Saarinen

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta katsoo, että luonnonmuistomerkin rauhoituksen lakkauttamiselle ei ole perusteita ja päättää hylätä hakemuksen.

Päätöksen perustelut

Maastossa tehtyjen havaintojen perusteella vuorijalava ei ole niin huonokuntoinen, että se tarvitsisi kaataa. Vuorijalava on ollut rauhoitettu jo ennen viereisen rakennuksen rakentamista kiinteistölle Sepänmäki (562-413-1-299) ja voidaan olettaa, että puun kesäaikainen varjostava vaikutus ja lehtien putoaminen ovat olleet tiedossa rakennuksen rakentamisvaiheessa. Puussa rakennuksen yläpuolella on vain vähän kuivuneita oksia, ja ne ovat kooltaan sellaisia, etteivät aiheuta rakenteellisia vahinkoja, vaikka osuisivatkin pudotessaan rakennukseen. Hauskalantie on päättyvä katu ja rauhoitetun puun ohi on kulku kahdelle kiinteistölle. Liikenne Hauskalantiellä on vähäistä. Rauhoituksen säilyttäminen ei estä yleisen edun kannalta merkittävän hankkeen tai suunnitelman toteuttamista.

Sovelletut säännökset

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 96, 134 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019)

Oriveden kaupungin hallintosääntö (hyväksytty 30.10.2023) 30 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea valittamalla muutosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Päätös lähetetään seuraaville:

Luvan hakija

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (sähköisesti)

Ympäristöinsinööri

Käsittely: Ympäristöinsinöörin ollessa estynyt päättää ympäristölautakunta hallintosäännön 4 §:n perusteella, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta.

Esittelijä	Puheenjohtaja
Päätösehdotus	Puheenjohtajan kokouksessa tekemä päätösehdotus: Ympäristölautakunta päättää palauttaa asian valmisteluun ja pyytää rakennusvalvonnalta ja maankäyttöpalveluilta lausunnot. (Rakennusvalvonnalta vaikutuksista rakennukseen mm. kosteus, varjostus, katon sammaloituminen, seinät, sadevesijärjestelmät, turvallisuusriski. Maankäyttöpalveluilta: asemakaavatilanne.)
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
Kokouskäsittely	Kaavasuunnittelija Dennis Somelar palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana kello 17:03.
